

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง พยางค์

1. พยางค์

พยางค์ ในภาษาไทยเกิดจากการเปล่ง เสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ ตามกันออกมาอย่างกระชั้นชิด จนฟังดูเหมือนกับเปล่งเสียงเหล่านั้นออกมาในครั้งเดียวกัน ซึ่งเรียกว่า “การประสมอักษรหรือ “การประสมเสียงในภาษา” พยางค์ 1 พยางค์อาจจะเป็น 1 คำหรือหลาย ๆ พยางค์อาจเป็น 1 คำก็ได้ อาทิ

เตะ (1 พยางค์)	อุบัติเหตุ (4 พยางค์)
ชนะ (2 พยางค์)	พฤศจิกายน (5 พยางค์)
วัฒนา (3 พยางค์)	อุปถัมภ์ (6 พยางค์)

2. องค์ประกอบของพยางค์

พยางค์หนึ่งจะประกอบด้วยเสียงอย่างน้อยที่สุด 3 เสียง คือ

1. เสียงพยัญชนะต้น หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาก่อน อาจเป็นพยัญชนะเพียงตัวเดียว หรือ 2 ตัวก็ได้ ทั้งในคำควบกล้ำหรือในคำอักษรนำ

2. เสียงสระ หมายถึง เสียงที่เปล่งตามติดมากับเสียงพยัญชนะต้น

3. เสียงวรรณยุกต์ หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาพร้อมกับเสียงสระ ให้มีระดับสูงต่ำต่างกันไป บางพยางค์อาจมีเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ (ตัวสะกด) หรือตัวการันต์ (ตัวสุดศัพท์) ด้วย

สรุปได้ว่า **พยางค์** มีที่มาจาก

1. การประสมอักษร 3 ส่วน ประกอบด้วย พยัญชนะต้น + สระ + วรรณยุกต์ (ทั้งที่มีรูปและไม่มีรูป) อาทิ นา วิ โบ ดุ แปะ โละ แห ฯลฯ

2. การประสมอักษร 4 ส่วน ประกอบด้วย พยัญชนะต้น + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวสะกด (พยัญชนะท้ายพยางค์) อาทิ พาด รอบ เขียง สวก แฉม เขย สวน แจว ฯลฯ

3. การประสมอักษร 4 ส่วนพิเศษ ประกอบด้วย พยัญชนะต้น + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวการันต์ (ตัวสุดศัพท์) อาทิ เสน่ห์ ฟ่าห์ เยาว์ เล่ห์ วิหาร์ เท่ห์ ฯลฯ

4. การประสมอักษร 5 ส่วน ประกอบด้วย พยัญชนะต้น + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวสะกด + ตัวการันต์ อาทิ จันท์ พักตร์ สังก์ มหาหิงค์ สิทธิ์ ฯลฯ

พยางค์ ยังแบ่งเป็นอีก 2 ลักษณะ คือ **พยางค์ปิด** และ **พยางค์เปิด**

พยางค์ปิด คือ พยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้น + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวสะกด นั่นเอง รวมทั้งสระบางตัวที่เหมือนมีตัวสะกดอยู่ข้างท้าย ได้แก่ สระ ใ- ไ- เ- ำ อาทิ พวก ยวบ โลด ขำ ไป ใจ เกา ฯลฯ

พยางค์เปิด คือ พยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้น + สระ + วรรณยุกต์ อาทิ ดุ คา ตี ปอ โจ
คู เพลี้ย เรือ ฯลฯ

นอกจากนี้ยังมี **พยางค์หนัก - พยางค์เบา** ที่นักเรียนควรทำความรู้จัก ดังนี้

พยางค์หนัก คือ พยางค์ที่ออกเสียงเน้นหนัก

พยางค์เบา คือ พยางค์ที่ออกเสียงไม่เน้นหนัก

หากออกเสียง พยางค์หนัก - พยางค์เบา ได้ถูกต้องก็จะช่วยให้ผู้อ่านอ่านออกเสียงได้อย่างเป็น
ธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออ่านจากหนังสือหรืออ่านข้อความจะทำให้ไม่อ่านแบบที่เรียกว่า อ่านเป็นคำ ๆ

หลักสังเกต พยางค์หนัก - พยางค์เบา มีดังนี้

1. คำเชื่อมต่าง ๆ มักออกเสียงเป็นพยางค์เบา อาทิ และ กับ ก็ หรือ ที่ แต่ถ้าต้องการเน้น
ออกเสียงคำเชื่อมให้เป็นพยางค์หนักได้
2. คำช่วยที่อยู่หน้าคำกริยา มักออกเสียงเป็นพยางค์เบา อาทิ จะ ต้อง ให้ ฯลฯ
3. คำช่วยต่าง ๆ ที่ปรากฏหลังคำกริยา จะออกเสียงเป็นพยางค์เบา อาทิ ทิ้งเสียเถอะ, แมรีด
เสื้อ ให้ทุกวัน ฯลฯ
4. คำลงท้ายต่าง ๆ ออกเสียงเป็นพยางค์เบา อาทิ สิ นะ เถอะ ฯลฯ
5. คำ 2 พยางค์ที่พยางค์แรกเป็นสระเสียงสั้น ส่วนใหญ่จะเป็นพยางค์เบา อาทิ สนอง ตลาด
จรรยา ชูระ วิชา ฯลฯ
6. คำ 3 พยางค์ พยางค์เบา มักเป็นพยางค์ที่ 1 หรือ 2 หรือไม่กี่ทั้ง 1 และ 2 อาทิ อนาคต
สมาคม พยายาม บริการ ธรณี ซอมซ่อ เทวดา สุริยน สมณะ กิริยา ฯลฯ
7. คำ 4 พยางค์ พยางค์ที่ 1 และ 3 มักออกเสียงเป็นพยางค์เบา อาทิ ระมัดระวัง
สนุกสนาน เกษตรกร กะปลกกะเปลี้ย ฯลฯ